

POSTRZYGAĆ (7) *vb impf*

o prawdopodobnie jasne (tak w po-); a jasne.

[*inf* postrzygać.] ◇ *praes 2 pl* postrzygacie (1). ◇ *3 pl* postrzygają (1). ◇ *praet 3 sg m* postrzygął (1). ◇ *con 3 sg m* by postrzygął (1). ◇ *impers [praet postrzyg(a)no.]* ◇ *con* by postrzygano (1). ◇ *part praes act* postrzygając (2).

Sł stp, Cn notuje, Linde także XVII – XVIII w.

Ścinać włosy a. runo; detondere, tondere Cn [w tym: kogo, co (6)] (7) :

a. Symbolicznie lub rytualnie obcinać komuś włosy na znak zmiany statusu społecznego (6) :

α. [Przy postrzyżynach, czyli przy przejmowaniu przez ojca opieki nad synem z jednoczesnym uznaniem go za spadkobiercę i nadaniem mu imienia:

postrzygać kogo: tez Vincenti Kadłubkus piŕze/ iŕz go iefzcze Mieŕkiem przezwano od zámieŕzánia/ ktore ŕie byŕo wŕzczeŕo gdy go postrzygano *StryjKron* 149.

Zwrot: »[komu] włosy postrzygać«: bo w ŕiedmi lat v Polakow [...] byŕ ŕtárodawny obyczay dzieciom wŕoŕy piŕwŕze [...] poŕtrzygáć y imię dawać *StryjKron* 149 (*Linde*).]

β. Przy przyjmowaniu do zakonu (1) :

Zwrot: »mniszki postrzygać« (1): Vŕtáwiŕ [papieŕ Pius] theŕ áby mniszki nie poŕtrzygano áŕ w XXV leciech w kŕaŕztorzech/ á nigdy iedno we trzy Krole. Młodyeńce áŕ we XXXIII lat ŕwięcono. *BielKron* 150.

γ. Przy udzielaniu święceń kapłańskich (5) : *KrowObr* 121v *cf W porównaniu.*

W porównaniu (1): W vrzędzie wáŕzym maćie. Akolity/ ktore kiedy ŕwięćicie/ tedy iáko Wozne naprzod poŕtrzygáćie/ y ták do nich poŕtrzygáćie mowicie. [...] *KrowObr* 121v.

W połączeniu szeregowym (1): KrowObr 120 *cf* »na zabobony postrzygać«.

Zwroty: »postrzygać brody(-ę)« [w tym: komu (1)] [szyk zmienny] (2): ktoreŕcie [ustawy] o Brodách ná tzwartym Kartainŕkim Synodzie vŕtáwili y nápiŕáli/ áby wŕzyŕcy kxięŕa brody golili. Poŕtrzygáćie tedy tę wielebnią brodeŕ/ then Pŕálm naprzod mowicie. *KrowObr* 119v, 125.

»[komu] piesze [= tonsury] postrzygać« (1): Izali im [Chryŕtus apostoŕom] ręce ná krzyŕz oliwą ŕmárował? Izali im brody y pleŕze poŕtrzygáŕ? Izali im złote/ áŕbo ŕrebrne kielichy/ w ręce dawaŕ? *KrowObr* 125.

peior. »na zabobony postrzygać« (1): Kto kiedy ŕlychaŕ/ y tzytaŕ/ áby Pan Kryftus ná tákowe Zabobony Apoŕtoŕy ŕwoie obieraŕ? áŕbo poŕtrzygáŕ? áŕbo poŕwiácaŕ? *KrowObr* 120.

b. Strzyc owce (1) :

Zwrot: »owcom weŕnę postrzygać« (1): Ezop rzekŕ/ iŕz owce doiaŕ/ Więć ŕie czŕowieká nie boiaŕ: Y częŕto w ręku bywáiaŕ/ Gdy im weŕnę poŕtrzygáiaŕ. *BierEz* C3v.

Synonim: golić.

Formacje współrdzenne cf STRZYC.

Cf **POSTRZYGANIE, POSTRZYGANY**